

“By the wrath of God”

Postkolonialisme, bovennatuurlijke straffen, en wat deze vertellen over
Gerald van Wales' identiteit in *Itinerarium Cambriae*

Margo Heurman – S4460286

Bachelorwerkstuk

Radboud Universiteit: Semester I

2017/2018

Dr. Kati Ihnat

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Postkolonialisme, een historiografie	4
2. Wales gedurende de twaalfde eeuw	9
3. Het bovennatuurlijke en hybriditeit	12
4. Bovennatuurlijke straffen	16
5. Othering	22
6. Conclusie: Gerald's identiteit en hoe nu verder?	26
Bibliografie	30

Inleiding

Wanneer we achthonderdvijftig jaar teruggaan in de tijd, treffen we een heel andere wereld aan. De wereld was voor de middeleeuwen een stuk minder groot dan die voor ons is. Zo bestonden er voor hen nog maar drie werelddelen. De tijd van de ontdekkingsreizen moest nog komen, zowel naar het westen als naar het oosten. Grote, op imperialisme gebouwde, wereldrijken waren dus ook niet aanwezig. In de twaalfde eeuw was bijvoorbeeld van Groot-Brittannië, het rijk waar later de zon nooit onder zou gaan, nog geen sprake. Dit alles heeft als gevolg dat wanneer men het binnen de geschiedschrijving had over de Middeleeuwen, er niet gesproken kon worden van kolonialisme. De elementen die hiervoor aanwezig moesten zijn, waaronder een dominant rijk dat druk uitoefende op een onderdrukt volk, bestonden nou eenmaal nog niet. Traditioneel wordt gezegd dat pas vanaf de zestiende eeuw, aan het begin van de Nieuwe Tijd, deze elementen opkwamen. Pas vanaf dat moment kon er sprake zijn van kolonialisme.

Dit beeld, gecreëerd door westerse historici, voerde gedurende het grootste gedeelte van de twintigste eeuw de boventoon. De afgelopen decennia is dit beeld echter aanzienlijk veranderd. Dit komt onder andere door de opkomst van cultuurgeschiedenis en een grotere interdisciplinariteit binnen de wetenschap, waardoor er nieuwe ideeën konden opkomen. Daarmee kon er een podium ontstaan voor historici die beweerden dat er wel degelijk sprake was van kolonialisme in de Middeleeuwen. Deze historici besloten om naar de Middeleeuwen te kijken met de ideeën van het postkolonialisme in hun achterhoofd. Niet alle historici zijn het hier echter mee eens. Over het vraagstuk of postkolonialisme en de Middeleeuwen samen gaan heerst op dit moment dus geen consensus. Het doel van dit werkstuk is om bij te dragen aan dit debat.

Deze bijdrage zal worden geleverd door te kijken naar Gerald van Wales (c.1146 – c.1223), een Cambro-Normandische aartsdiaken die werkzaam was in Brecon, een plaats gelegen in het zuidoosten van Wales. Als klerk voor zowel koning Hendrik II als de verschillende aartsbisschoppen van Canterbury reisde Gerald naar diverse plaatsen waarover hij later schreef. De focus van dit werkstuk ligt op één van zijn reisdocumenten: *Itinerarium Cambriae* (*Reis door Wales*). In dit werk, geschreven in het jaar 1191, wordt door Gerald beschreven hoe hij samen met Baldwin van Ford, aartsbisschop van Canterbury in de jaren 1180 tot 1190, een reis maakte door Wales. Deze reis vond plaats van 2 maart tot en met 14 april in het jaar 1188.¹ Het doel van deze reis was het rekruteren van mensen voor de Derde Kruistocht

¹ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, vertaald: Lewis Thorpe (Londen, 1978), 24.

(1189-1192). Deze kruistocht werd opgezet door verschillende Europese leiders met als doel het Heilige Land terug te veroveren op Saladin, de sultan van Egypte en Syrië. De reis van Gerald en Baldwin werd een groot succes. Ruim drieduizend mannen gaven gehoor aan de oproep en namen het Kruis op zich.²

Interessant aan deze casus is het debat rondom de identiteit van Gerald van Wales. Deze is door zijn dubbele afkomst, hij had een half Welshe moeder en een Engelse vader, namelijk onduidelijk. Historici zijn er niet uit of hij zich meer als een Engelsman of als een Welshman identificeerde. Er zal in dit werkstuk daarom ook worden gepoogd om deze kwestie op te helderen. Dit zal gebeuren door middel van het bestuderen van bovennatuurlijke elementen die voorkomen in de bron. Waar er tegenwoordig nog maar weinig waarde gehecht wordt aan het bovennatuurlijke en men het meer ziet als een stel verzinsels, was dit in de Middeleeuwen absoluut niet zo. In die tijd was het bovennatuurlijke iets wat onderdeel uitmaakte van het dagelijks leven. Het was altijd aanwezig, zeker bij een geestelijke zoals Gerald. Het is dus wel degelijk belangrijk om onderzoek naar het bovennatuurlijke te doen.

Deze bovennatuurlijke elementen, in het bijzonder de straffen, zullen in dit onderzoek in verband worden gebracht met het begrip ‘othering’, een veel voorkomend begrip in postkoloniaal onderzoek. Aan de hand van een discoursanalyse zal er namelijk worden gekeken of er kan worden gesproken van othering in *Reis door Wales*. Met de resultaten die hieruit volgen zal er daarna worden gekeken naar Gerald's identiteit. De opbouw van dit werkstuk is dan als volgt: als eerste zal postkolonialisme worden behandeld. Het komende hoofdstuk schetst hiervan de historiografie. Daarna zullen hoofdstuk twee en drie de casus introduceren. Hier zal de historische achtergrond worden gegeven, om vervolgens te bespreken wat er kan worden beschouwd als een bovennatuurlijk element. Aangezien hybriditeit een groot onderdeel is van het huidige onderzoek rondom Gerald van Wales, zal er hier ook kort worden stilgestaan bij hybride wezens in de brontekst. In hoofdstuk vier en vijf zal de discoursanalyse worden uitgevoerd, waarna het bijbehorende resultaat wordt beschreven. Deze analyse zal focussen op de bovennatuurlijke straffen die worden vermeld in de bron. De resultaten hiervan zullen worden gekoppeld aan het begrip othering en Gerald van Wales' identiteit. Ten slotte zal er in hoofdstuk zes worden teruggeblikt op het onderzoek met vervolgens een beschouwing van wat postkolonialisme bij kan dragen aan onderzoek naar de Middeleeuwen.

² Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 25-26.

1. Postkolonialisme, een historiografie

De theorieën van het postkolonialisme kwamen niet uit de lucht vallen. Door de opkomst van cultuurgeschiedenis in de jaren '70 van de vorige eeuw kwam er ruimte voor veel nieuwe onderwerpen in het wetenschappelijk veld. Sindsdien wordt er niet alleen meer gekeken naar militaire, politieke en in mindere mate sociale geschiedenis.³ Doordat er een nieuwe interesse kwam voor een scala aan culturele onderwerpen ontstond er ook een reactie tegen het grote narratief van de Westerse samenleving. De geschiedschrijving tot dan toe was namelijk erg op het Westen gericht, er werd besproken wat voor westerlingen interessant was en wat hen aan ging. Aan veel onderwerpen werd niet gedacht of ze werden zelfs onzichtbaar gemaakt. Door de onafhankelijkheidsstrijd van gekoloniseerde gebieden en het debat over de voortdurende economische uitbuiting door de rijkere landen werd er aandacht gevestigd op de kracht van koloniale vooroordelen en het voortbestaan daarvan.⁴ Het was in deze culturele context dat Edward Said in 1978 zijn toonaangevende *Orientalism* publiceerde.

Met dit boek heeft Said het wetenschappelijke veld goed wakker geschud, al ging dit niet zonder de nodige kritiek. Takken van wetenschap, voornamelijk culturele studies, zijn hierdoor voorgoed veranderd en er zijn veel nieuwe takken ontstaan, waaronder bijvoorbeeld oriental studies.⁵ In *Orientalism* past Said het idee van het 'discours', bedacht door de Franse filosoof Michel Foucault, toe op wat men 'de Oriënt' ofwel 'het Oosten' noemt. Hij introduceert het begrip 'oriëntalisme' en geeft hieraan meerdere definities. Zijn eerste definitie is kortweg al het wetenschappelijke onderzoek naar het gebied dat men de Oriënt noemt. Als tweede definitie geeft hij het oriëntalisme als manier van denken in verschil tussen West en Oost. Hiermee bakent men het Westen af van het Oosten. Deze twee vormen hebben zich volgens Said verenigd in een discours van dominantie van de Occident (het Westen) over de Oriënt. Dit is dan ook meteen de derde en meest gebruikte definitie die Said aan het begrip geeft. Het Westen heeft het Oosten neergezet als 'anders', vaak met een negatieve associatie, om zichzelf te definiëren en om de politieke en economische overmacht over het Oosten te legitimeren. In *Orientalism* werkt Edward Said deze stelling uit. Het neerzetten van het Oosten als 'anders' kan worden gekoppeld aan een veel gebruikt begrip binnen het oriëntalisme en het postkolonialisme, namelijk 'othering'. Othering is het proces waarbij de 'ander' negatief wordt neergezet en hierdoor als anders wordt geclassificeerd. Dit met het doel om de eigen positie te

³ Peter Burke, *What is cultural history?* (Cambridge, 2008), 1.

⁴ Ibidem, 47.

⁵ Edward Said, *Orientalism: Western concepts of the Orient* (Londen, 1978).

verbeteren en als normaal en goed neer te zetten.⁶ Het proces van othering was een veel voorkomend fenomeen in koloniale gebieden.

Saids werk inspireerde veel andere wetenschappers om ook te gaan schrijven over het koloniale verleden en de gevolgen hiervan in regio's als Azië, Afrika en Amerika. Langzaamaan ontwikkelde postkolonialisme zich tot een aparte tak van wetenschap en ontstonden er door deze nieuwe manier van denken vele nieuwe studies.⁷ Bij deze studies wordt postkolonialisme beschouwd als een manier van lezen en interpreteren, een theorie en methodologie, waarmee de aard van Euro-Amerikaanse landen en hun verovering, overheersing en exploitatie van landen en culturen in Amerika, Azië, Afrika en regio's zoals Australië, wordt onderzocht.⁸ Zo stelt Homi Bhabha, één van de belangrijkste personen binnen het postkoloniale wetenschapsveld, dat: "Postcolonial criticism bears witness to the unequal and uneven forces of cultural representation involved in the contest for political and social authority within the modern world order."⁹ Deze definitie is, net zoals het postkoloniale onderzoek tot dan toe, sterk gefocust op de moderne geschiedenis. De Oudheid en de Middeleeuwen worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Er zou in de premoderne wereld nog geen sprake zijn van koloniën en de machtsverhoudingen waar het bij postkoloniale studies om draait.

Robert Bartlett, historicus en mediëvist, spreekt in zijn boek *The Making of Europe: conquest, colonisation, and cultural change 950-1350* wel degelijk over kolonialisme in de Middeleeuwen. Hij stelt hierbij dat alleen over kolonialisme in de Middeleeuwen kan worden gesproken wanneer de juiste culturele symptomen aanwezig waren. Een voorbeeld hiervan is dat er in een gegeven gebied een kleine geïmmigreerde elite die nauwe banden onderhield met haar thuisland aanwezig moet zijn. Deze elite zou dan besturen en heersen over een grote ontevreden populatie met een andere taal en religie. Bartlett gebruikt als voorbeeld voor deze casus Italiaanse handelsposten in het Middellandse Zeegebied. Deze groeide uiteindelijk uit tot ware koloniën, aldus Bartlett.¹⁰ In zijn boek gaat Bartlett niet in op het postkolonialisme en of dit wel of niet toepasbaar is op de Middeleeuwen. Het is Michelle Warren die deze discussie in de laatste jaren van de twintigste eeuw opent. Warren stelt namelijk dat postkolonialisme een

⁶ Steve Bruce en Steven Yearley, *The Sage dictionary of sociology* (Londen, 2006), 222-223.

⁷ Peter Burke, *What is cultural history?*, 48.

⁸ Praymod K. Nayar, *The Postcolonial studies dictionary* (Oxford, 2015), 122.

⁹ Homi Bhabha, *The location of culture* (New York, 1994), 171-197.

¹⁰ Robert Bartlett, *The making of Europe: conquest, colonisation, and cultural change 950-1350* (Princeton, 1993), 184-185.

venster opent naar elke tijd of plaats waar een sociale groep een andere domineert.¹¹ Zodoende is het begrip ook toepasbaar op de Middeleeuwen.

Postkolonialisme in de Middeleeuwen

Na Warren volgde onder andere Kathleen Biddick die in *The shock of Medievalism* verschillende manieren oppert om de middeleeuwse studies te vernieuwen.¹² Hierop kwam kritiek van onder andere Gabrielle Spiegel die in haar recensie stelt dat postkolonialisme juist associaties heeft met de moderniteit en dat het zodoende anachronistisch is om het toe te passen op de Middeleeuwen.¹³ Daarnaast stelt Spiegel dat Biddick in haar boek vergeet te verantwoorden waarom ze deze theorieën überhaupt toepast op de Middeleeuwen. Zo zou ze niet eerst laten zien hoe de middeleeuwse samenleving kan worden beschouwd als een koloniale wereld.¹⁴ Ook Joel Rosenthal uit kritiek op het toepassen van een postkoloniale analyse op de middeleeuwse samenleving, iets wat volgens hem niet mogelijk is. Ditmaal gaat het over *The postcolonial middle ages* van Jeffrey Cohen.¹⁵

In *The postcolonial middle ages* introduceert Cohen een nieuwe term waarmee hij ‘postcolonial’ wil vervangen door ‘midcolonial’. Hij stelt dat er nooit een tijd is geweest voor koloniën en dat er ook nog geen tijd is geweest waarin de wereld koloniën is ontgroeid. Spreken over postkoloniaal heeft volgens hem dus geen zin, het zou alleen maar een tijdsperiode op het begrip plaatsen.¹⁶ Daarnaast komt Cohen met vijf suggesties over hoe de theorieën van het postkolonialisme toegepast op de Middeleeuwen nieuwe inzichten naar voren kunnen brengen. Het blijven nadenken over kernwoorden van het postkoloniale discours is er hier een van.¹⁷ Daarnaast kunnen de middeleeuwse studies niet alleen leren van postkoloniale studies, maar kunnen deze ook kritiek op deze studies leveren en ze zelfs aanpassen, aldus Bruce Holsinger in zijn invloedrijke essay *Medieval studies, Postcolonial studies, and the genealogies of critique* in het tijdschrift *Speculum*.¹⁸ Ook Simon Gaunt stelt dat er wel degelijk met een postkoloniale bril naar de Middeleeuwen kan worden gekeken, zolang men maar onthoudt dat de moderne en

¹¹ Michelle R. Warren, “Making contact: Postcolonial perspectives through Geoffrey of Monmouth’s *Historia Regum Britannie*”, *Arthuriana* 8:4 (1998), 115-134, alhier: 115.

¹² Kathleen Biddick, *The shock of Medievalism* (Durham, 1998).

¹³ Gabrielle Spiegel, “Épater les Médiévistes”, *History and Theory* 39 :2 (2000), 243-250.

¹⁴ Nadia Altshul, “Postcolonialism and the study of the Middle Ages”, *History compass* 6:2 (2008), 588-606, alhier: 589.

¹⁵ Joel Rosenthal, “The postcolonial middle ages, edited by Jeffrey Jerome Cohen”, *The history teacher* 35:4 (2002), 534-536.

¹⁶ Jeffrey Cohen, “Introduction: Midcolonial”, in: red. Jeffrey Jerome Cohen *The postcolonial middle ages* (New York, 2000), 1-18, alhier 3.

¹⁷ Ibidem, 6-7.

¹⁸ Bruce Holsinger, “Medieval studies, Postcolonial studies, and the genealogies of critique”, *Speculum* 77:4 (2002), 1195-1227.

de premoderne tijd substantieel van elkaar verschillen.¹⁹ Gaunt stelt dan ook, evenals Nadia Altschul, in zijn artikel over de stand van zaken wat betreft postkolonialisme en de Middeleeuwen dat de dialoog tussen deze twee velden van wetenschap nog lang niet voorbij is.²⁰

Hybriditeit en Gerald van Wales

Een van de postkoloniale fenomenen die toe te passen is op de Middeleeuwen is het concept hybriditeit ('hybridity') wat vaak gelinkt wordt aan Homi Bhabha. Bhabha schrijft in *The location of culture* over de creatie van een nieuwe interculturele vorm, die tot stand was gekomen door kolonisatie in de contact zones.²¹ Robert Young stelt dat hybriditeit een concept is dat twee tegengestelde betekenissen heeft: "contrafusion and disjunction ... as well as fusion and assimilation."²² In *Hybridity, identity, and monstrosity in medieval Britain: on difficult middles* laat Jeffrey Cohen zien dat dit fenomeen goed toe te passen is op de Britse Middeleeuwen. Zo hebben de Engelsen niet alleen eerst zelf te maken met de Normandiërs, maar was er ook sprake van contact met de Welsh, de Ieren, de Schotten en wanneer er op supernationaal niveau wordt gekeken ook de Joden.²³

Een man die perfect in het plaatje van hybriditeit op de Britse eilanden in de Middeleeuwen past, is de man waar dit onderzoek zich op richt: Gerald van Wales. Gerald werd geboren in kasteel Manorbier, aan de kust van Pembrokeshire in het zuiden van Wales. Zijn vader was een Engelse ridder, terwijl zijn moeder de kleindochter van Rhys ap Twedwr, prins van Zuid-Wales, was. Dit maakte Gerald, aangezien zijn moeder zelf maar half Welsh was, een kwart Welsh en driekwart Engels.²⁴ Over Gerald van Wales als persoon is al veel geschreven, in het bijzonder door Robert Bartlett die niet alleen essays maar ook boeken over hem schreef.²⁵ In deze onderzoeken wordt vaak genoemd hoe moeilijk het is om te achterhalen wat de identiteit van Gerald is en harde uitspraken hierover worden dan ook niet gedaan.²⁶

¹⁹ Simon Gaunt, "Can the Middle Ages be postcolonial?", *Comparative literature* 61:2 (2009), 160-176, alhier 175.

²⁰ Zie: Nadia Altschul, "Postcolonialism and the study of the Middle Ages", *History compass* 6:2 (2008), 588-606 en Simon Gaunt, "Can the Middle Ages be postcolonial?", 160-176.

²¹ Homi Bhabha, *The location of culture*.

²² Robert Young, *Colonial desire: Hybridity in theory, culture and race* (Londen, 1994), 18.

²³ Jeffrey Cohen, "Introduction: In medias res", in: red. Jeffrey Cohen *Hybridity, identity, and monstrosity in medieval Britain: On difficult middles* (New York, 2006), 1-10, alhier: 1-3.

²⁴ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 9-10.

²⁵ Zie Bijvoorbeeld: Robert Bartlett, *Gerald of Wales 1146-1223* (Oxford, 1982) en Robert Bartlett, "Rewriting Saints' lives, The case of Gerald of Wales", *Speculum* 58:3 (1983), 598-613.

²⁶ Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 9-26.

De afgelopen jaren is er ook door een postkoloniale bril gekeken naar Gerald van Wales. Deze onderzoeken focussen zich vooral op Gerald's reizen door Ierland. Zo schreef Lindsey Panxhi recentelijk nog een artikel over hoe Gerald of Wales' *Topographia Hibernica* (*De topografie van Ierland*) bijdroeg aan het vormen van het Engelse beeld over de Ieren.²⁷ De focus in dit artikel ligt op een passage over een ontmoeting tussen een priester en een groep Ierse weerwolven, hybride wezens. Deze en andere passages zijn eeuwen lang gebruikt om een negatief beeld te creëren van de Ieren.²⁸ Panxhi probeert met haar artikel een nuance aan te brengen en laat zien dat Gerald de Ierse bevolking niet zo negatief beschrijft als al die tijd is gedacht.²⁹

Dit werkstuk zal echter een andere wending nemen dan het onderzoek tot nu toe heeft gedaan. Zo is het onderwerp van dit onderzoek nog steeds Gerald's identiteit, maar zal hier niet alleen naar worden gekeken aan de hand van voorkomende hybriditeit, maar ook door middel van de voorkomende bovennatuurlijke elementen. Daarnaast zullen het niet Gerald's teksten over Ierland zijn die worden bestudeerd, maar zal zijn *Reis door Wales* centraal staan; een geschrift wat in historisch belang niet onderdoet voor de teksten over Ierland, maar in het huidige debat toch naar de achtergrond lijkt te zijn geschoven.

²⁷ Lindsey Zachary Panxhi, "Rewriting the werewolf and rehabilitating the Irish in the Topographia Hibernica of Gerald of Wales", *Viator* 46:3 (2015), 21-40.

²⁸ John Brannigan, "'A particular vice of that people': Giraldus Cambrensis and the discourse of English colonialism", *Irish studies review* 6:2 (1998), 121-130.

²⁹ Lindsey Zachary Panxhi, "Rewriting the werewolf and rehabilitating the Irish in the Topographia Hibernica of Gerald of Wales", 21-40.

2. Wales gedurende de twaalfde eeuw

Gerald van Wales was als schrijver en geestelijke actief op en rondom het Britse eiland gedurende de twaalfde eeuw. Dit was een tijd van grote sociale en culturele veranderingen in dit gebied. Militaire expansie speelde hierbij een grote rol. In Engeland begon dit proces in 1066, het jaar dat Willem de Veroveraar (r. 1066-1087) Engeland in nam.³⁰ Vanaf dat moment waren de Normandiërs druk bezig met het bezetten van Schotland, Ierland en Wales. Waar dit proces in Schotland en Ierland redelijk voortvarend verliep, vond er in Wales veel gewelddadig protest plaats. Het zou dan ook ruim tweehonderd jaar duren voordat Wales werd veroverd door de Engelsen, onder leiding van Koning Eduard I (r.1272-1307) in 1283.³¹ Het was pas vanaf dat moment dat Wales onder directe controle van de koning van Engeland stond.

Expansie richting Wales

De pogingen tot verovering van Wales begonnen dus al een stuk eerder, met de expeditie van Willem de Veroveraar in 1081 naar de kathedraal van St David in Deheubarth. Deze expeditie was de eerste van velen. Hierna volgden nog vele inspanningen van onder andere Hendrik I (r. 1100-1135), Hendrik II (r. 1154-1189) en Hendrik III (r. 1189-1199). Geen van hen slaagden er in om Wales te veroveren.³² De redenen voor deze expedities verschilden per koning. Zo beschouwde Hendrik I en later ook Eduard I de expansie in Wales als een koninklijk voorrecht. Terwijl anderen, zoals Hendrik II, al tevreden waren met het behouden van Wales als onstabiel grensgebied. Zij zagen Wales vooral als een plek waar zij hun te ambitieuze vazallen mee konden ergeren door ze er te plaatsen. Het werd beschouwd als een soort van verbanning. Dit gebrek aan een universele visie, in combinatie met een officieel beleid, zorgde er voor dat het maar liefst tweehonderd jaar zou duren voordat de Engelse vorsten succesvol waren. Dit terwijl Wales juist een belangrijk gebied was voor de Engelse heersers. In tegenstelling tot Ierland en Schotland, grensde Wales aan een van de dichtstbevolkte centra in Engeland. Deze grens was wankel, dus vormde Wales constant een gevaar. Snelle vooruitgang was dus iets wat de Engelse koningen graag zouden hebben gezien.³³

³⁰ Willem de veroveraar was koning van Engeland van 1066-1087. Hertog van Normandië was hij echter al langer, namelijk vanaf het jaar 1035.

³¹ De termen Normandiërs en Engelsen staan in dit werkstuk voor dezelfde groep mensen. Dit aangezien het in 1066 de Normandiërs waren die de macht grepen, welke zich 200 jaar later identificeerden met de Engelsen. Deze overgang is geleidelijk gegaan, waardoor er niet precies kan worden gesteld wanneer de Normandiërs zich begonnen te identificeren als Engelsen. Zodoende dat de termen door elkaar worden gebruikt.

³² Max Lieberman, *The Medieval March of Wales: The creation and perception of a frontier, 1066-1283*, (Cambridge, 2010), 1.

³³ Michael Faletta, *Wales and the Medieval colonial imagination: The matters of Britain in the twelfth century*, (London, 2014), 4-5.

Naast het gebrek van een goed plan vanuit de kant van Engeland was Wales geografisch gezien een gebied dat niet eenvoudig was te veroveren. Daarnaast verzette het Welshe volk zelf zich ook tegen de Engelsen. Dit kwam mede doordat de Welsh een historische claim hebben over het Britse eiland, aangezien ze afstamden van de Britten. Ze waren er dan ook absoluut tegen dat zelfs hun laatste stuk eiland van ze zou worden afgepakt.³⁴ Dit verzet vond voornamelijk plaats onder leiding van verschillende machtige Welshe prinses, onder wie Owain Gwynedd, de koning van Gwynedd (r. 1137-1170), en Rhys ap Gruffud, heerser van Deheubarth (r. 1155-1197). Onder hen waren er perioden van heropleving van een volksgevoel onder het Welshe volk. Dit gebeurde bijvoorbeeld tijdens de grote opstand van 1136-1137 waarbij een groot deel van Wales weer terug werd veroverd en voor een hele generatie ook in Welshe handen bleef.³⁵

De Welsh Marches

Het waren echter ook deze voorgenoemde machtige prinses die voor veel onstabiliteit zorgden binnen Wales zelf. De machtsverhoudingen tussen de lokale dynastieën veranderden voortdurend, met de drie grootste dynastieën Gwynedd, Deheubarth en Powyss (respectievelijk gelegen in het noorden, zuiden en midden van Wales) in continue strijd om dominantie.³⁶ Edellieden en ridders uit Engeland maakten van deze rivaliteiten gebruik en sprongen in de machtsvacuüms die ontstonden wanneer Welshe leiders overleden. Ze bouwden kastelen, konden land bemachtigen en kregen zelfs hier en daar steun van de lokale Welshe bevolking. Deze zag namelijk ook graag enige vorm van stabiliteit. Hierdoor waren er toch Engelsen die wat macht kregen in Wales. Dit gebeurde voornamelijk in het zuiden en oosten, waar een gebied genaamd de Welsh Marches ontstond.³⁷

De term ‘Marchia Wallie’ (Latijn voor Welsh Marches) wordt al gebruikt in het *Domesday Book* uit 1086. Deze tekst is een overzicht van alle bezittingen en hun eigenaren in Engeland. Willem de Veroveraar liet dit opstellen zodat hij aan de hand hiervan belasting kon heffen. Marchia Wallie werd in deze tekst gebruikt als een tegenhanger van ‘Pura Wallia’ en werd dus beschouwd als een aparte regio. Het was niet Engeland, maar ook geen Wales. De Welsh Marches bestond uit een verzameling heerlijkheden in Wales en de grensgebieden met Engeland. Het was moeilijk om te bepalen waar deze precies begon en eindigde. Dit kwam doordat de grootte van de Marches erg wisselde, het hing af van wie de laatste successen had

³⁴ Michael Faletra, *Wales and the Medieval colonial imagination*, 7.

³⁵ *Ibidem*, 5.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ Max Lieberman, *The Medieval March of Wales*, 1.

geboekt in de strijd om Wales. Daarnaast werd de grootte ook bepaald door de mate waarin de heerlijkheden zich in de greep van de Engelse staat bevonden. Het was een waar niemandsland, op de grens van Engeland en Wales en werd door sommige zelfs als een soort militaire bufferzone beschouwd.³⁸

Het is aan de hand van onder andere deze Welsh Marches dat sommige historici spreken van koloniale eigenschappen in de Middeleeuwen. Zo beweerden de machthebbende families van de Marches een quasi-vorstelijke bevoegdheid te hebben over de gebieden en ze beschouwden zichzelf daar dan ook de heersers.³⁹ Dit lieten ze blijken aan de inlandse bevolking. De Welsh zouden op basis van deze situatie dus als gekoloniseerden kunnen worden gezien. Zoals Michael Faletra stelt: “Wales is England’s original repressed Other, the unruly subaltern that England sees in its mirror, the barbarian standing at the threshold.”⁴⁰

De situatie van Wales in de twaalfde eeuw heeft dus veel weg van hoe kolonialisme uit latere perioden wordt beschreven. Dit heeft als gevolg dat de rest van dit onderzoek dan ook wordt uitgevoerd met de veronderstelling dat kolonialisme kan worden toegepast op de Middeleeuwen. Dit is noodzakelijk voor het beantwoorden van de vraag of postkoloniaal onderzoek toegepast kan worden op de Middeleeuwen. Zonder koloniale eigenschappen in de Wales-Engeland relatie zou dit vraagstuk namelijk geen waarde hebben.

³⁸ Max Lieberman, *The Medieval March of Wales*, 5-20.

³⁹ *Ibidem*, 4.

⁴⁰ Michael Faletra, *Wales and the Medieval colonial imagination*, 1.

3. Het bovennatuurlijke en hybriditeit

Zoals al gesteld zijn het de bovennatuurlijke elementen in *Reis door Wales* van Gerald of Wales waar de focus op gaat liggen in de aankomende analyse. Voordat er aan deze analyse kan worden begonnen, is het echter van belang dat er wordt uitgelegd wat er onder bovennatuurlijk kan worden beschouwd. In de Middeleeuwen zelf werd het begrip bovennatuurlijk nog niet gebruikt. Dit betekent echter niet dat er niet werd gesproken over ‘dingen die de natuur voorbijgingen’. Een scheiding tussen het natuurlijke, het deel van de natuur dat de mens kent, en het bovennatuurlijke was toen ook al aanwezig. Het bovennatuurlijke kon niet verklaard worden door de wetenschap en bestond volgens middeleeuwers puur en alleen door Gods creatie⁴¹ Tegenwoordig zijn er in het westen veel mensen sceptisch over het bovennatuurlijke en wordt er ook steeds minder in geloofd. Hiervan was in de Middeleeuwen zelf geen sprake. Voor de middeleeuwer was het bovennatuurlijke een onderdeel van het dagelijks leven. Het goddelijke, demonische en onverklaarbare waren normaal en de middeleeuwers wilden deze elementen zelfs graag accepteren.⁴²

Wanneer er wordt gekeken naar wetenschap in de Middeleeuwen kan vanaf de twaalfde eeuw worden gesproken over een opkomend ‘naturalisme’. Dit was ontstaan als gevolg van twee grote ontwikkelingen: de groei van logica en de Grieks-Arabische wetenschap die Europa bereikte. De focus in dit naturalisme lag op het ontdekken van de natuur. Het bovennatuurlijke werd hierdoor voortaan ook meegenomen in onderzoek en kwam meer interesse in de wetenschap.⁴³ Het was echter niet alleen in de ‘harde’ wetenschappen waar een verandering plaats vond, ook in de literatuur. Vanaf de twaalfde eeuw is er een duidelijke toename zichtbaar van bovennatuurlijke elementen in verhalen.⁴⁴

Gerald en het bovennatuurlijke

Gerald van Wales was als schrijver actief in deze twaalfde eeuw. Hij stond hiermee dan ook aan het begin van de periode van wetenschappelijke verandering en als middeleeuwse geestelijke en intellectueel hield hij zich hier dan ook uiteraard mee bezig. Het opkomende naturalisme is vooral terug te vinden in de vroege werken van Gerald. Hierin beschrijft hij onder andere Ierland en Wales. In zijn latere werken is er meer aandacht voor religie en deze kunnen dan ook worden beschouwd als religieuze geschriften.⁴⁵ Alhoewel Gerald interesse had in het

⁴¹ Robert Bartlett, *The natural and the supernatural in the Middle Ages* (Cambridge, 2008), 7.

⁴² Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 104.

⁴³ Ibidem, 103 en 125.

⁴⁴ Caroline Walker Bynum, “Wonder”, *American Historical Review* 102:1 (1997), 1-17, alhier: 2.

⁴⁵ Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 144-145.

naturalisme, schreef hij *Reis door Wales* en zijn andere reisverhalen niet met het doel om bij te dragen aan de discussie over het natuurlijke en het bovennatuurlijke. Hij hield zich vooral bezig met mooie literatuur schrijven, hiervoor wilde hij later herinnerd worden.⁴⁶ Hierdoor paste hij enkel de verschillende (boven)natuurlijke theorieën en kennis toe die hij had opgedaan uit wat hij had gelezen.⁴⁷

Een van de belangrijkste theorieën die Gerald toepaste in zijn werken was het maken van een onderscheid tussen mirakels en wonderen. Hij sloot zich hiermee aan bij een theologisch-filosofisch discours dat heerste in universiteiten en scholen van de twaalfde tot en met de veertiende eeuw. Dit discours was vooral gebaseerd op de denkwijzen van Aristoteles en Augustinus. Wonderen zouden niet ‘contra natura’ zijn, maar alleen afwijken van wat we weten van de natuur. Er was een duidelijk verschil tussen ‘mirabilia’ en ‘miracula’. Veel gebeurtenissen waarvan gedacht werd dat het mirakels waren, waren eigenlijk gewoon natuurlijk. Het waren alleen dingen die men nog niet wist over de natuur. Er werd geconcludeerd dat men er te snel vanuit ging dat iets gebeurde door de hand van God.⁴⁸ Gerald gaat mee in deze manier van denken en bespreekt in het voorwoord van deel twee van zijn werk *Topografie van Ierland* dit onderscheid dan ook.⁴⁹ Hier stelt hij namelijk dat een mirakel wordt geproduceerd door een goddelijke kracht, meestal door middel van een heilige man of vrouw. Een wonder daarentegen, hoe opmerkelijk deze ook zou zijn, was het werk van de natuur. Het verschil in deze twee fenomenen is in Gerald's werken vaak te herkennen aan het taalgebruik dat Gerald toepast.⁵⁰

Hybride wezens

Veel aandacht in het onderzoek naar Gerald van Wales gaat, zoals in hoofdstuk twee al vermeld is, over hybriditeit. Zowel Gerald's eigen hybriditeit als die van de hybride wezens die in zijn verschillende werken voorkomen, worden in deze onderzoeken besproken. Het is dan ook niet meer dan gepast dat ook in dit onderzoek hier even kort bij stil wordt gestaan, voordat aan de grote analyse wordt gestart. In *Reis door Wales* wordt vier keer gesproken over een vorm van hybriditeit van wezens. Zo spreekt Gerald bijvoorbeeld over dat er een hert-koe en later een nest hond-ape waren geboren in de buurt van Chester.⁵¹ Op het eerste gezicht lijkt het alsof er niet veel bijzonders te zeggen valt over deze twee gevallen, maar door de plaats waar het

⁴⁶ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The history of Wales*, 63-70.

⁴⁷ Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 115-116.

⁴⁸ Caroline Walker Bynum, “Wonder”, 7-9.

⁴⁹ Gerald of Wales, *The history and topography of Ireland*, vertaald: John J. O’Meara, (Dublin, 1982), 57-58.

⁵⁰ Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 105-106.

⁵¹ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 199-200.

gebeurt, worden de situaties toch relevant. Chester lag namelijk in de Welsh Marches, het gebied waar uiteraard de meeste mensen vandaan komen met een dubbele identiteit: zowel Engels als Welsh. Deze hybride pasgeboren beesten zouden daarom symbool kunnen staan voor de ‘hybride’ mensen die in dat gebied woonden.

De andere twee keer dat er gesproken kan worden van een vorm van hybriditeit, is de beschreven plaats ook de Welsh Marches. Deze twee gevallen zijn echter een stuk interessanter om te bekijken wat betreft de identiteit van Gerald.

While Saint Illtyd was living as a hermit at Llanhamlach, the mare which used to carry his provisions to him became gravid after being covered by a stag, and gave birth to a creature which could run very fast, its front part being like that of a horse and its haunches resembling those of a deer.⁵²

Met dit citaat lijkt Gerald te stellen alsof hij hybriditeit als iets positiefs beschouwd. Ten eerste laat hij zien dat het iets van alle tijden is: Sint Illtyd leefde namelijk in de vijfde eeuw. Hybriditeit was dus iets normaals, iets wat zelfs al eeuwen voor kwam. Daarnaast gaat het hier over een paard van een heilige dat een hybride wezen baart. Als dit een heilige overkomt kan ‘hybride’ toch nooit slecht zijn? Bovendien gaat het hier over een paard, een edel dier. Ook in de Middeleeuwen had men al veel respect voor paarden en werden ze als edel beschouwd. Iets wat gebaard werd door een edel dier, zou daarom ook nooit echt iets slechts kunnen zijn. Als laatste stelt Gerald ook nog dat het hybride wezen ontzettend snel kon rennen. Hetzelfde kan worden gezegd van zowel paarden als herten. Dat dit wezen dit dus ook kan, kan alleen maar als iets goeds worden beschouwd.

Ook de vierde keer dat Gerald spreekt van hybriditeit kan worden beschouwd als positief. Zoals het volgende citaat laat blijken:

Another thing happened in this region about which I must tell you. A wild sow, had by chance been suckled by a bitch remarkable for its acute sense of smell, lying tight-pressed against its dugs, became, when fully grown, so extraordinarily skilled in the pursuit of game that in following a scent it was considered far superior to the Molossian hounds, which started with a natural advantage and then were trained by man. This argument can be applied not only to the brute beast, but also to man himself, for they are both greatly influence by the dam whose milk they suck.⁵³

⁵² Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 88.

⁵³ *Ibidem*, 87-88.

Het gaat hier niet om een hybride wezen, maar wel om een dier dat hybride wordt opgevoed, een wild zwijn dat melk drinkt van een hond. Door deze hybride opvoeding kreeg het zwijn later in zijn leven veel bijzondere eigenschappen. Zo werd hij erg goed in ruiken. Hybriditeit draagt hier dus ook weer bij aan een positieve eigenschap; het dier wordt er zelfs beter van dan andere dieren. Daarnaast stelt Gerald dat dit ook iets is wat geldt voor mensen zelf en dat zij ook zwaar beïnvloed worden door hun moeder. Dit laatste is zeer interessant aangezien de moeder van Gerald Welsh was. Hij geeft met dit citaat dus niet alleen aan dat hybriditeit iets goeds kan zijn, maar ook dat hij zelf beïnvloed is door zijn Welshe moeder.

Door het bestuderen van deze twee citaten kan er worden vastgesteld dat Gerald positief tegen hybriditeit aankeek. Of hij zich meer Welsh of meer Engels voelde kan echter niet worden afgeleid uit deze citaten. Wel is het interessant dat Gerald hier (indirect) toegeeft dat hij is beïnvloed door zijn Welshe moeder. Aangezien Gerald een erg hoge dunk van zichzelf heeft, zoals hij bijvoorbeeld laat blijken in het eerste voorwoord van *Reis door Wales*, kan hij Welsh zijn hierdoor niet als iets negatiefs beschouwen.⁵⁴ Hij is het immers zelf ook. Uit deze citaten kan worden geconcludeerd dat Gerald realiseerde dat hij een dubbele afkomst had en dus ook een ‘hybride wezen’ was. Hij erkende zijn Welshe afkomst en gaf ook toe dat hij door deze was beïnvloed. Of hij zich hierdoor automatisch identificeerde als een Welshman is niet vast te stellen, daarvoor moet er verder worden gekeken. Dit gebeurt dan ook in het volgende hoofdstuk.

⁵⁴ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 63-69.

4. Bovennatuurlijke straffen

Robert Bartlett stelde in 1982 dat de grootste hoeveelheid van de mirakels die Gerald beschrijft, straffen van God betreffen. Bartlett concludeert dat God vooral ingreep wanneer hij vond dat iemand het verdiende om te worden gestraft.⁵⁵ Op deze bevinding van Bartlett is echter nog door niemand voortgeborduurd, terwijl deze juist veel vragen oproept. Zo kan er bijvoorbeeld worden gekeken naar wie er werd gestraft, waarom en hoe dit gebeurde. Dit is dan ook waar de komende analyse zich op focust: straffen die op bovennatuurlijke wijze gebeuren in *Reis door Wales*. Belangrijk om te weten is dat er in deze analyse alleen gekeken is naar gebeurtenissen die in Wales zelf plaatsvonden. In de tekst komen ook straffen voor die in Franse en Engelse gebieden voorkwamen, maar deze zijn bewust niet meegenomen in deze analyse, aangezien dit onderzoek specifiek kijkt naar Wales en gebeurtenissen op Welsh grondgebied.

Daarnaast is het belangrijk om te weten dat als basistekst de Engelse vertaling van Lewis Thorpe uit 1978 is gebruikt.⁵⁶ Wanneer deze echter onduidelijkheden opleverde, is gekeken naar ofwel de Engelse vertaling van Sir Richard Colt Hoare uit 1806, ofwel de door James F. Dimock bewerkte Latijnse tekst uit 1868.⁵⁷ De tweede Engelse vertaling bleek hierbij in sommige gevallen zeer nuttig te zijn. Zo stond er bijvoorbeeld in de tekst van Thorpe “a young man who lived in this neighbourhood”, terwijl de vertaling van Hoare “native of this country” gebruikte.⁵⁸ Van het eerste kan niet worden gesteld waar de man precies vandaan kwam, woonde hij van oorsprong in de buurt of is hij hier later komen wonen? Waarneer er echter naar de tekst van Hoare wordt gekeken is het duidelijk dat de man van oorsprong uit het land kwam. Het Latijn bleek echter minder antwoorden te geven en heeft uiteindelijk dus niet voor veel opheldering gezorgd. Dit aangezien er in de Latijnse tekst eigenlijk altijd een vorm van vir/matrona (man/vrouw) stond of een vorm van quidam te vinden was wanneer er in de Engelse vertalingen gesproken werd over ‘a certain someone’. Wel heeft het bepaalde interpretaties kunnen bevestigen.

⁵⁵ Robert Bartlett, *Gerald of Wales*, 120.

⁵⁶ Zie: Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, vertaald: Lewis Thorpe, (Londen, 1978).

⁵⁷ Voor de Engelse vertaling van Sir Richard Colt Hoare zie: “Gerald of Wales, The itinerary of Archbishop Baldwin through Wales”, http://www.visionofbritain.org.uk/travellers/Cambrensis_Tour, [Geraadpleegd op 21-12-2017]. Voor de Latijnse tekst van James F. Dimmock zie: “Giraldi Cambrensis opera”, <https://archive.org/stream/giraldicambrensi06gira#page/n9/mode/2up>, [Geraadpleegd op 21-12-2017].

⁵⁸ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 169-170 en Sir Richard Colt Hoare, “Gerald of Wales, The itinerary of Archbishop Baldwin through Wales, Book II Chapter II: Cardigan”, http://www.visionofbritain.org.uk/travellers/Cambrensis_Tour/18, [Geraadpleegd op 30-12-2017].

In *Reis door Wales* komen achttien straffen voor die zijn de identificeren als straffen die op een ‘bovennatuurlijke manier’ gebeuren. Meestal vinden deze expliciet plaats door een goddelijke kracht. Er is gekozen om de mensen die deze straffen aangaan in te delen in twee verschillende categorieën: Welsh en Engels. De categorie Engels gaat puur Engelsen aan en er is voor deze categorie gekozen omdat er veel Engelse machthebbers waren in Wales. In de categorie Welsh zijn naast de Welsh ook alle mensen ingedeeld van wie niet expliciet wordt verteld wat hun afkomst is. Hiervoor is gekozen omdat de tekst zich in Wales afspeelt en de kans dus groot is dat het in deze gevallen Welshe mensen betreft. Van de achttien bovennatuurlijke straffen zijn er maar liefst veertien gericht op iemand die binnen de Welshe categorie valt. Dit tegenover de vier straffen gericht op Engelsen. Dit verschil in aantal kan uiteraard als logisch worden beschouwd, aangezien Gerald een reis aan het beschrijven is die hij door Wales maakt. De kans dat hij meer Welshe dan Engelse mensen tegenkomt en daarom meer Welshe dan Engelse verhalen hoort is dus groot. Met dit absolute aantal zal dan verder ook niks worden gedaan. In dit hoofdstuk zullen de Engelsen zelfs compleet buiten beschouwing worden gelaten. Deze worden pas in het volgende hoofdstuk bij de analyse betrokken.

Beschrijving van Wales

De straffen die voorkomen in *Reis door Wales* gebeuren om verschillende redenen. Deze redenen zijn voor dit onderzoek ingedeeld in drie verschillende categorieën. Zo kan er worden gesproken over: geweld, het schaden van religie en een overige categorie. In deze laatste categorie zijn de straffen geplaatst die niet in een andere categorie paste of waarvan het onduidelijk is waarom er werd gestraft. Het schaden van religie is hier een hele brede categorie. Het bevat niet alleen het stelen/beschadigen van een relikwie en het misbruiken/schaden van kerkelijke gronden maar bijvoorbeeld ook het weigeren van de kruistocht.

Het zijn deze redenen die langs de etnografische beschrijving van de Welsh die Gerald maakte in zijn boek *Descriptio Kambriae (Beschrijving van Wales)* worden gelegd.⁵⁹ Opgesplitst in twee delen, beschrijft het eerste deel van dit boek de positieve eigenschappen van Wales, waaronder het landschap en de Welsh zelf. Zo wordt hun manier van vechten beschreven maar bijvoorbeeld ook hoe de Welsh hun tanden verzorgden.⁶⁰ Het tweede deel is echter een stuk minder positief over Wales. Hierin worden namelijk de negatieve eigenschappen benoemd. Gerald vertelt in dit deel onder andere dat de Welsh niet alleen veel

⁵⁹ Zie: Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*.

⁶⁰ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 224-230 en 238.

stelen en plunderen de Welsh maar dat ze ook erg gierig zijn.⁶¹ Door deze beschrijving naast de redenen van de straffen te leggen kan er worden gekeken waarom de Welsh eigenlijk worden gestraft. Gebeurt dit vanwege hun karaktereigenschappen en dus omdat ze iets Welsh doen, of zit er een andere reden achter? Oftewel wordt het stereotype afgestraft of niet?

De eerste categorie, geweld, is dan meteen een interessante om naar te kijken. In *Beschrijving van Wales* wordt hier namelijk aardig wat over geschreven. Gerald stelt zelfs meerdere keren dat de Welsh erg gewelddadig zijn.⁶² Het is dit gewelddadige gedrag dat dan ook tweemaal wordt afgestraft door God in *Reis door Wales*. Het best voorbeeld hiervan is het volgende:

*Morgan, Maredudd, Owain and Cadwallon, were ruling in their father's stead over the lands which they were eventually to inherit, as is the custom among the Welsh, that, in a fit of jealousy and malice now reborn, which was worthy of Cain himself, Cadwallon murdered his brother Owain. The wrath of God soon caught up with him. He was leading an assault on a certain castle, when a wall collapsed on top of him and he was crushed to pieces and killed.*⁶³

Dit citaat gaat over de neefjes van prins Rhys, een van de dominante machthebbers in Wales. Cadwallon wordt hier gestraft door God voor het doden van zijn eigen broer Owain. Deze moord wordt, naast afgestraft door God, ook erg zwaar beoordeeld door Gerald zelf aangezien hij deze vergelijkt met de oorspronkelijke broedermoord van Kaïn en Abel die plaats vindt in de Hebreeuwse Bijbel. Naast gewelddadig gedrag dat wordt afgestraft, zit er in dit citaat nog een ander negatieve Welshe eigenschap, namelijk dat van het ruziën van broers om het erven van land.⁶⁴ Er kan dus worden gesteld dat het echt de stereotype Welsh is die hier vanwege zijn gedrag wordt afgestraft door God. Door het bestuderen van dit citaat lijkt het dus alsof Gerald erg actief poogt om de Welsh negatief neer te zetten. Echter is dit de enige keer dat een straf puur wordt uitgevoerd vanwege een Welsh karaktereigenschap. De andere keer dat er iemand wordt gestraft wegens geweld, wordt hij vermoord op dezelfde plek als waar hij een abdij en haar bewoners belachelijk maakte.⁶⁵ Hier vindt de straf dus niet enkel plaats omdat iemand gewelddadig gedrag vertoonde, maar ook omdat hij de kerk schaadde.

⁶¹ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 257-259 en 261.

⁶² Ibidem, 257-259.

⁶³ Ibidem, 128.

⁶⁴ Ibidem, 260-261.

⁶⁵ Ibidem, 127.

Het schaden van de kerk is dan ook meteen onderdeel van de andere categorie waar naar wordt gekeken. In tegenstelling tot worden gestraft vanwege geweld, komt het worden gestraft vanwege het schaden van religie wel vaak voor. Maar liefst negen keer. Dit gaat echter totaal tegen het beeld in dat Gerald heeft gecreëerd van de Welsh. Zo stelt hij in *Reis door Wales* dat Keltische volken, als de Welsh, veel waarde hechten aan relieken:

*The common people, and the clergy (...) in Wales, have such a reverence for portable bells, staffs (...) and other similar relics of the saints, that they are more afraid of swearing oaths upon them and then breaking their word than they are upon the Gospels. The reason is that, from some occult power with which they are gifted as if by God, and from the vengeance of the particular saint in whose sight they are particularly pleasing, those who scorn them are punished severely, and those who break their word live to rue the day.*⁶⁶

In *Beschrijving van Wales* doet hij hier nog een schep bovenop. Aan het einde van het eerste deel beschrijft hij namelijk hoe vroom de Welsh eigenlijk wel niet zijn en dat ze bijvoorbeeld veel respect hebben voor zowel hun kerk als monniken en relieken.⁶⁷ Het gegeven dat er dus zo veel Welsh worden gestraft om deze reden spreekt de hypothese die getrokken kon worden na het bekijken van straffen die plaats vonden vanwege geweld dus tegen. God straft hier niet de Welsh vanwege hun karaktereigenschappen die bij hun afkomst horen, maar vanwege het feit dat ze niet gehoorzaam waren aan de kerk. Het kan als vreemd worden beschouwd dat dit zo vaak gebeurt in *Reis door Wales* ondanks dat het tegen het Welsh stereotype in gaat. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat dit soort verhalen, juist omdat er zo veel waarde aan relieken wordt gehecht, veel indruk achterlaten op de bevolking en op Gerald zelf. Wat er in deze verhalen gebeurde was zo schandelijk en daarom zullen ze ook vaak de ronde hebben gedaan. Hierdoor trad er waarschijnlijk een soort wisselwerking op. Door het vertellen van deze verhalen kregen de relieken meer aanzien, waardoor de verhalen zwaarder wogen. Hierdoor werden er dan weer meer van dit soort verhalen verteld, enzovoort.

Geralds beoordeling

Naast dat God mensen beoordeelt en ze hierna straft, beoordeelt Gerald ze zelf ook. Als schrijver probeert hij zo objectief mogelijk te schrijven en qua taalgebruik komt hij zo ook vaak over. Dit betekent echter niet dat af en toe zijn mening toch is te zien. In *Reis door Wales*

⁶⁶ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 87.

⁶⁷ Ibidem, 253-254.

gebeurt dit op vier interessante momenten. De eerste twee momenten betreffen relieken. Als eerste beschrijft Gerald hoe een priester, Bernard genaamd, op de hoorn van Sint Patrick blaast. Dit is iets wat absoluut niet de bedoeling was en Bernard werd hier dan ook voor gestraft. Gerald zelf beschrijft dit dan ook als een “foolish deed”.⁶⁸ Door het te beschrijven als een dwaze daad laat Gerald blijken dat hij niet achter deze daad staat. De tweede keer dat hij zijn mening door laat schemeren wanneer het gaat over relieken is de volgende:

*At the time when he [Rhys ap Gruffydd] suffered this misfortune, and this is well worth bearing in mind, he had stolen the torque of saint Cynog of Brecknockshire and had hidden it in Dinevor. For this act alone he deserved to be captured and locked up, as an example of the judgement of God.*⁶⁹

Hier stelt Gerald dus dat Rhys ap Gruffydd het verdiende om opgepakt te worden, aangezien hij de torque had gestolen. De andere twee momenten waar Gerald niet objectief kan blijven, zijn wanneer het gaat over de kruistocht. De eerste situatie betreft een vrouw die haar zoontje bij haar man en haar in bed legt. Dit nadat ze haar man verboden had om op kruistocht te gaan, waarna ze een boodschap hadden gekregen van God dat er iets van ze zou worden weggenomen. Gerald stelt dat het “most unwisely” was wat ze deed, niet verstandig dus.⁷⁰ Het zoontje van de vrouw overleefde deze nacht dan ook niet, nadat zij hem per ongeluk met iets bedekte.

De tweede situatie die de kruistochten aangaat is een stuk duidelijker. Gerald stelt hier simpelweg dat de jongeman het Kruis op zich moet nemen:

*A certain rather forceful young man was being pressed very firmly to accept [the Cross] himself, as many of his friends had already done. “I will take no notice of what you say (...) until, with this spear which I hold in my hand, I have first avenged my master’s death.” He was referring to Owain ap Madog (...) While he was thus venting his anger and desire for revenge, he brandished his spear with great violence. As he did so, this strong spear broke in pieces and fell to the ground from his two hands. He was left holding nothing but the butt. He was alarmed and terrified by this omen, which he accepted as a sign that he must indeed take the Cross, and this he did without further argument.*⁷¹

Gerald laat zijn mening dus doorsluimeren wanneer het gaat over relieken en over de kruistochten. Dit is als volgt te verklaren. De Welsh hechtte, zoals al eerder is gesteld, veel waarde aan relieken. Gerald zal dit dus hoogstwaarschijnlijk mede door zijn deels Welshe afkomst ook doen. Daarnaast had hij een belangrijke positie in de kerk en kan hij als vroom

⁶⁸ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 86-7.

⁶⁹ Ibidem, 170-1.

⁷⁰ Ibidem, 172.

⁷¹ Ibidem, 201.

christen worden beschouwd. Hierdoor was hij het hoogstwaarschijnlijk ook niet eens met mensen die misbruik maakten van relieken. Ook het feit dat hij zijn mening door laat sluimeren wanneer het gaat over de kruistocht is eenvoudig te verklaren. Gerald had veel passie voor deze kruistocht, aangezien hij zelf mee ging op de reis en er mensen voor de kruistocht moesten worden geworven. Wanneer mensen dit weigerden, kon Gerald zijn professionaliteit hoogstwaarschijnlijk niet ophouden en liet hij zijn mening zien.

Didactisch

Maar waarom worden de Welsh op deze manier neergezet door Gerald? Hij laat in *Beschrijving van Wales* namelijk weten dat dit niet is hoe de Welsh zich normaal gedragen. Voor een verklaring hiervoor moet worden gekeken naar het doel van *Reis door Wales*. Deze tekst is naast geschreven voor het vermaak van diverse bisschoppen, namelijk ook nog een didactische tekst.⁷² Zo zijn er verschillende lessen voor christenen in terug te vinden. Ook de besproken straffen kunnen als lesmateriaal worden beschouwd. De redenen van deze straffen waren dan voornamelijk een voorbeeld van hoe je als vroom christen niet door het leven moest gaan. Deed je dit wel, dan werd je onherroepelijk gestraft door God.

Hierdoor kan er worden gesteld dat Gerald de Welsh als een voorbeeld gebruikte. De Welsh staan in *Reis door Wales* als symbool voor hoe er niet als christen geleefd moest worden. Gerald zet de Welsh op deze manier neer als niet vrome, zelfs barbaarse christenen die het verdienen om door God gestraft te worden. Aangezien de middeleeuwse samenleving een christelijke samenleving was, is het worden neergezet als een slecht christenen gelijk aan het worden neergezet als een sociale buitenstaander. Door middel van het beschrijven van verschillende situaties waarin Welshe mensen worden gestraft, creëert Gerald in *Reis door Wales* dus een negatief beeld van de Welsh.

⁷² Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 36-39.

5. Othering

Kijken naar alleen de Welsh is echter niet genoeg om voor een opheldering te zorgen rondom Gerald's identiteit. Hij mocht dan wel geboren en getogen zijn in Wales, maar dit ontnemt niet het feit dat hij van oorsprong driekwart Engels is. Hierdoor is het ook van belang om naar de Engelsen die worden gestraft te kijken. Dit zal dan ook nu gebeuren.

Kracht van taalgebruik

Zoals al is gesteld zijn er aanzienlijk minder Engelsen die worden gestraft dan Welsh, vier tegenover veertien. Een vergelijking met aantallen is daarom niet wenselijk. Echter zijn er nog meer elementen waar naar gekeken kan worden. Letterlijke bewoording van de tekst is er hier een van. Wanneer deze namelijk grondig wordt bestudeerd, valt er iets merkwaardigs op. De woorden die worden gebruikt wanneer er iemand wordt gestraft zijn bij de Welshe gevallen veel steviger geladen dan wanneer er wordt gesproken over Engelsen. Dit is goed te zien aan de hand van de volgende twee voorbeelden:

*A young man received a blow from someone or other in the refectory of the guest house. The following morning the man who had hit him was, by the wrath of God, killed by his enemies. His corpse lay stretched out in the very same spot in the refectory where he had offered insult to the holy house and its assembled inmates.*⁷³

In dit citaat wordt een Welshe man door toedoen van God gestraft met de dood. Dit gebeurde niet alleen omdat hij een andere man sloeg, maar hoogstwaarschijnlijk ook omdat hij het heilige huis, de cisterciënzer abdij in Margam, en inwoners belachelijk had gemaakt. Volgens de tekst gebeurt dit door middel van “the wrath of God”, of wel de woede van God. Andere straffen die de Welsh aangaan die voorkomen in de tekst, vinden vaak plaats omdat God wraak neemt. In deze gevallen wordt dan gesproken over “God took vengeance”.⁷⁴ Wanneer er voor specifiek deze gebeurtenis wordt uitgeweken naar de Engelse vertaling van Hoare zijn de woorden “by divine vengeance” terug te vinden.⁷⁵ Hetzelfde geldt voor wanneer het Latijn wordt geraadpleegd. In deze passage staat in het Latijn namelijk “divina ultione subsecuta”, wat betekent ‘nadat Gods wraak had plaatsgevonden’.⁷⁶

⁷³ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 127.

⁷⁴ Ibidem, 79.

⁷⁵ Sir Richard Colt Hoare, “Gerald of Wales, The itinerary of Archbishop Baldwin through Wales, Book I Chapter VII: South Glamorgan”, http://www.visionofbritain.org.uk/travellers/Cambrensis_Tour/9, [Geraadpleegd op 27-03-2018].

⁷⁶ James F. Dimmock “Giraldi Cambrensis opera”, <https://archive.org/stream/giraldicambrensi06gira#page/68/mode/2up>, [Geraadpleegd op: 27-03-2018].

Als er echter wordt gekeken naar hoe God de Engelsen straft, wordt er een heel ander soort woord gebruikt:

*It is a fact worthy of remark that all the priors who did harm to the establishment about which I am telling you were punished by God when their moment came to die.*⁷⁷

Wanneer deze priors, allen van Engelse komaf, worden gestraft door God gebruikt Gerald het woord “punished”. In de vertaling van Hoare wordt er gesproken van “divine visitation”.⁷⁸ Het Latijn laat het nog enigszins ernstig klinken en heeft het met de woorden “flagellati divinitus occubere” over ‘slagen afkomstig van God gebeuren’.⁷⁹ Dit alles klinkt, wanneer het wordt vergeleken met wrath en vengeance een stuk minderheftig. Bij de andere Engelsen die worden gestraft komt geen enkele sterk geladen woord voor, terwijl de woorden bij de Welsh juist een negatieve en heftige klank hebben. Er kan dus worden gesteld dat God de Welsh meer vanuit gevoelens van wraak, boosheid en verontwaardiging straft dan de Engelsen.

In de tekst wordt echter niet alleen gesproken van mensen straffen, maar worden er ook mensen geprezen en geholpen door het bovennatuurlijke. Dit gebeurt maar liefst acht keer. De verhouding die hierbij wordt aangetroffen is echter totaal anders dan bij de straffen. Zo zijn het vier Welshe en vier Engelsen die door het bovennatuurlijke worden geholpen. Deze verhouding kan wanneer er wordt nagedacht over het feit dat Gerald door Wales aan het reizen is en ook over Wales schrijft, dan juist weer als apart worden beschouwd. Dit aangezien men ook hier een overwicht van de Welsh zou kunnen verwachten. Daarnaast is het ook hier weer het taalgebruik dat opvalt. Het is bij de Welsh namelijk niet altijd duidelijk of er echt sprake is van iets positiefs. Het neigt meestal meer naar iets neutraals. Bij de Engelsen is er daarentegen op geen enkel moment enige onduidelijkheid over of de bovennatuurlijke ingreep positief is of niet. Dit laatste is goed te zien in het volgende citaat:

⁷⁷ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 98.

⁷⁸ Sir Richard Colt Hoare, “Gerald of Wales, The itinerary of Archbishop Baldwin through Wales, Book I Chapter III: Ewyas and Llanthoni”, http://www.visionofbritain.org.uk/travellers/Cambrensis_Tour/5, [Geraadpleegd op 07-01-2018].

⁷⁹ James F. dimmock “Giraldi Cambrensis opera”, <https://archive.org/stream/giraldicambrensi06gira#page/38/mode/2up>, [Geraadpleegd op 07-01-2018].

William [de Braose] was tossed into the moat at one of its deepest and sheerest points, this being part of the plan. He was pulled out and made captive by men who were his bitterest enemies. At that precise moment his own troops made a sally and, by divine intervention, he was rescued, not merely alive but completely unharmed. From this it is quite clear that he who does something unwillingly, or who merely permits it to happen, is guilty to a lesser degree and is punished less severely than he who not only plans a crime but also plays a part in it.⁸⁰

William, de vierde heer van Bramber, wordt hier gered door goddelijke interventie. Enige twijfel of dit als positief kan worden beschouwd, is er niet. In de andere situaties waar Engelsen worden geholpen gebeurt dit door “God in his mercy”, Gods genade. Bij de Welshe situaties gebeurt dit niet. Hier wordt God maar minimaal, en zeker niet zo expliciet, genoemd.

De doodstraf

Een ander oppervlak waar de Welsh en de Engelsen van elkaar verschillen is de straf die ze krijgen opgelegd zelf. De uitvoering van de straffen en de gevolgen hiervan zijn in te delen in drie verschillende categorieën: dood, fysiek en overig. Onder dood wordt niet alleen de dood van degene die gestraft wordt beschouwd, maar ook de dood van bijvoorbeeld een dierbare. Wanneer het over fysieke straffen gaat, is het resultaat van de straf bijvoorbeeld iemand die zijn zicht verliest of verlamd raakt. De categorie overig is zeer divers, van schande die wordt aangebracht als straf tot een man die een kalf baart.

Het zijn de straffen die te maken hebben met de dood die interessant zijn voor deze analyse. Wanneer hier namelijk aandachtig naar wordt gekeken, is te zien dat van de acht doodstraffen die plaatsvinden er maar liefst zeven de Welsh aangaan. Uiteraard blijft het logisch dat er meer Welshe mensen worden gestraft in de tekst dan Engelsen, maar het verschil is in dit geval wel ontzettend groot. Ook wanneer er naar verhoudingen wordt gekeken is een groot verschil zichtbaar. Zo moet de helft van de Welsh het met de dood bekopen in vergelijking met een kwart van de Engelsen. De Welsh deden blijkbaar dus zulke erge dingen in de ogen van God dat de dood voor hen vaak als enige straf werd gezien.

Othering

Wanneer de uitkomsten van de analyse van dit hoofdstuk samen met die van hoofdstuk vier worden genomen valt hier duidelijk het postkolonialistische proces van othering te bespeuren. Om te beginnen is namelijk gesteld dat de helft van de Welshe straffen de dood betreffen en maar liefst zeven van de acht doodstraffen werden uitgevoerd op de Welsh. De Welsh worden hier dus negatief neergezet aangezien ze relatief vaker met de dood worden gestraft dan de

⁸⁰ Gerald of Wales, *The journey through Wales and The description of Wales*, 112.

Engelsen die iets fout hebben gedaan. De Welsh krijgen door het feit dat hun volk vaak in verband wordt gebracht met straffen en de dood een negatieve connotatie. Dit kan worden beschouwd als een vorm van othering. Het taalgebruik van Gerald draagt ook bij aan dit proces. Zoals al eerder is gezegd, is de lading van de taal die hij gebruikt zwaarder en negatiever wanneer hij het over de Welsh heeft, dan wanneer hij over Engelsen spreekt. Gerald creëert door de woorden die hij gebruikt dus het beeld dat God het beter voor heeft met de Engelsen, ze minder zwaar wil straffen en ze af en toe zelfs wil belonen. Dit in tegenstelling tot de Welsh, die God vaak onherroepelijk straft, vaak met de dood. Hieruit kan worden geconcludeerd dat Gerald de Welsh door middel van het bespreken van bovennatuurlijke straffen in *Reis door Wales* neerzet als de ander ten opzichte van de Engelsen

Als er dan nog terug wordt gekeken naar de conclusie van hoofdstuk vier, wordt de aanwezigheid van een proces van othering alleen maar bevestigd. Hier werd namelijk gesteld dat Gerald de Welsh gebruikte als een negatief voorbeeld. Hij zette ze neer als slechte christenen, iets wat voor die tijd niet door de beugel kon. Dit is een vrijwel directe parallel met de koloniale tijd, waarin de gekoloniseerde geconverteerde christenen ook telkens werden neergezet als zodanig. Othering is een proces dat veel voor kwam in moderne koloniale gebieden, maar kan dus ook in relatie worden gebracht met deze middeleeuwse tekst.

6. Conclusie: Gerald's identiteit en hoe nu verder?

In dit werkstuk is op verschillende manieren naar *Reis door Wales*, geschreven door Gerald van Wales in het jaar 1181, gekeken. Aan de hand van de uitkomsten van de analyse over verscheidene bovennatuurlijke straffen en de voorkomende hybriditeit zal er nu worden gepoogd wat bij te dragen aan het debat over Gerald's identiteit.

Gerald's identiteit

In hoofdstuk drie van dit werkstuk is er gekeken naar hybride wezens. Hier werd duidelijk dat Gerald enigszins is beïnvloed door zijn Welshe moeder en omgeving. Dit geeft hij ook toe wanneer hij spreekt over hybride wezens. Door het beschrijven van deze wezens laat hij duidelijk zien dat hij bewust was van het feit dat er zoiets was als hybriditeit. Daarnaast laat hij zien door de manier waarop hij de wezens beschrijft dat hybriditeit niet persé iets negatiefs hoeft te zijn. Gerald erkent door de manier waarop hij deze wezens beschrijft zelfs zijn Welshe afkomst. Dit zou men op het idee kunnen zetten dat hij zich meer Welsh dan Engels voelde. Wanneer er wordt gekeken naar het respect waarmee Gerald praat over het respect voor relieken van de Welsh, wordt dit alleen maar bevestigd. Hij toont hier namelijk veel bewondering voor. Dit aanzien voor relieken is ook in zijn eigen schrijven terug te vinden. Zo heeft hij het zelf in de tekst af en toe moeilijk om neutraal te blijven wanneer het gaat over relieken. Iets wat hij zelf als karakteristiek voor de Welsh noemt.

Het feit dat Gerald bewondering toont voor een volk en eigenschappen ermee deelt, betekent echter niet meteen dat hij zich er ook mee identificeert. Dit was dan ook te zien in hoofdstuk vier en vijf waar Gerald uitkomt dat Gerald de Welsh negatief weer geeft. Zo worden de Welsh niet alleen didactisch ingezet om te laten zien dat niet vroom christelijk gedrag afgestraft werd door God, maar zet hij ze ook, door middel van othering, neer als de ander ten opzichte van de Engelsen. Door dit te doen distantieert Gerald zich juist weer van de Welsh. Hieruit zou kunnen worden geconcludeerd dat hij zich niet als Welsh identificeerde. Echter moet hier dan de kanttekening worden geplaatst dat de Welsh die worden gestraft in de tekst, dit niet gedaan worden omdat ze iets typisch Welsh doen. Ze worden juist gestraft voor het tegenovergestelde van de stereotype Welsh die Gerald heeft geschetst.

Zodoende is het moeilijk om vast te stellen wat Gerald's identiteit nou eigenlijk is, een van de redenen waarom dit tot nu toe dan ook nog niet definitief is gedaan. Gesteld kan worden dat Gerald's identiteit zich in een grijs gebied bevindt. Een conclusie op het vraagstuk over Gerald's identiteit is er dan ook een die naar aanleiding van dit onderzoek nog niet echt is gevonden. Dit komt omdat Gerald het er waarschijnlijk zelf ook erg moeilijk mee had. Voor

een vroom christen zoals Gerald was het moeilijk om zich te identificeren met een volk dat zich op de wijze misdroeg als de Welsh deden in de tekst. Hierdoor schilderde hij ze waarschijnlijk ook zo af als hij deed tegenover de Engelsen. Aan de andere kant wist hij met zijn deels Welshe afkomst zelf ook goed dat dit niet was hoe de Welsh zich normaal gedroegen. Dit was namelijk niet het stereotype wat hij zelf van de Welsh had geschetst. Als er dan toch een antwoord moet worden gegeven op de vraag: hoe identificeerde Gerald van Wales zich? Zou het antwoord op dit moment zijn als een christen. Het maakt namelijk niet uit met welk volk Gerald meer affiniteit heeft, hij blijft zich te allen tijde als een vroom christen opstellen.

Postkolonialisme en de Middeleeuwen

De ondertitel van dit werk luidt: 'Postkolonialisme, bovennatuurlijke straffen en wat deze vertellen over Gerald van Wales' identiteit in *Itinerarium Cambriae*'. Het grootste gedeelte van deze ondertitel is al besproken. Postkolonialisme, en daarmee het achterhalen of het toepassen van postkoloniale theorieën en begrippen op de Middeleeuwen nuttig is, is echter nog niet aan bod geweest. Dit is dan ook iets wat in deze afsluiting wordt besproken.

Postkolonialisme en de Middeleeuwen vormen een combinatie waarover er nog geen consensus heerst of deze twee met elkaar in verband kunnen worden gebracht. Zelfs de wetenschappers die meer richting de 'ja-kant' neigen, geven toe dat het eigenlijk maar een apart fenomeen is. Ze plaatsen er zelf veel kanttekeningen bij en weten ook nog niet precies wat en welke kant ermee moet worden opgegaan. Aan de andere kant zijn er wetenschappers die stug stand houden en beweren dat postkolonialisme niet kan worden geassocieerd met de Middeleeuwen, aangezien postkolonialisme wat hen betreft een andere tijd aangaat. Dit werkstuk heeft echter laten zien dat postkolonialisme en de Middeleeuwen wel degelijk samen kunnen gaan en dat deze combinatie kan leiden tot nieuwe inzichten.

Om te beginnen met de nieuw aangebrachte nuances over Gerald's identiteit waartoe dit werkstuk is gekomen, zonder het toepassen van het begrip othering en de manier van kijken naar de tekst zouden deze er niet zijn gekomen. Het combineren van begrippen en theorieën van het postkolonialisme en de Middeleeuwen heeft hier dus wel degelijk iets bijgedragen, waardoor er nu, door middel van het bekijken van Gerald's schrijfstijl in *Reis door Wales*, kan worden gesteld dat Gerald zich niet altijd met de Welsh identificeerde. Dit betekent niet dat Gerald geen bewondering voor de Welsh had. Zo was hun waardering voor relieken wel een goede christelijke eigenschap volgens hem. Deze ambiguïteit past goed bij zijn hybriditeit.

Naast het feit dat Gerald's identiteit eigenschappen heeft die zich uitlenen voor het toepassen van begrippen uit het postkolonialisme, heeft de bestudeerde tekst *Reis door Wales*

dit zelf ook. Zo is het de manier waarop Gerald gebruik maakt van bovennatuurlijke straffen die kunnen worden beschouwd als koloniaal. Zoals gesteld zijn het vooral de Welsh die op een heftige manier worden gestraft. Er wordt op deze manier in de tekst met het Welshe volk afgerekend vanwege het feit dat zij tegen de regels van het christendom in gaan door niemand anders dan God. In de tekst wordt er dus een goede versie van het geloof opgelegd, wanneer dit niet gevolgd wordt, wordt je gestraft door God. Dit opleggen van het geloof is iets wat veelvuldig voorkwam in moderne koloniale gebieden, maar het gebeurde dus ook al in deze middeleeuwse tekst. Als er dan nog een stap verder wordt gekeken, naar het gebied Wales zelf in de twaalfde eeuw, kan er worden geconcludeerd dat dit een gekolonialiseerd gebied was. De Welsh was hier het onderdrukte volk, de Engelsen wilden over hen heersen en ze haar cultuur en religie opleggen. Het feit dat er hier kan worden gesproken van kolonialisme is de belangrijkste reden dat postkolonialisme kan worden toegepast op de Middeleeuwen. Zonder het een, niet het ander.

Hoe nu verder?

De vraag die er vervolgens kan worden gesteld is: hoe nu verder? Wat betreft onderzoek naar Gerald van Wales en zijn identiteit zou het interessant zijn om zijn andere werken op dezelfde manier, te bestuderen. Dit om te kijken of Gerald in al zijn werken aan othering doet of dat dit alleen in *Reis door Wales* aan de orde is. Daarnaast kan er worden gekeken of er nog andere postkoloniale begrippen en theorieën toepasbaar zijn op zijn teksten. Het staat in ieder geval vast dat het interessant en nuttig is om opnieuw zijn repertoire in te duiken, aangezien er hoogstwaarschijnlijk nog veel dingen zijn om te ontdekken. Hetzelfde gaat op voor het gehele middeleeuwse tekstcorpus. *Reis door Wales* zal niet de enige middeleeuwse tekst zijn die te bekijken is door een postkoloniale bril. Er zullen vast andere teksten en verhalen zijn die kunnen leiden tot nieuwe inzichten. In deze teksten duiken is dan ook iets wat hier ten eerste wordt aangeraden. Uiteraard moet dit niet in het wilde weg gebeuren en zal niet elke tekst, zoals ook in de vroegmoderne en moderne tijd, zich ontlenen voor postkoloniale theorieën en begrippen. Voor elke casus zal eerst moeten worden gesteld of er sprake was van kolonialisme, voordat je de theorieën van het postkolonialisme er op toe kunt passen.

Het bestuderen van de Middeleeuwen is in het verleden vaak neergezet als iets wat geen zin meer zou hebben. Zo zou het over een donkere en duistere periode gaan waarin niet veel gebeurde en die dan ook niet relevant zou zijn. Daarnaast zou alles er al over zijn ontdekt. Dit beeld is ondertussen flink bijgesteld en zo wordt er tegenwoordig weer veel onderzoek gedaan naar de Middeleeuwen. Het toepassen van nieuwe theorieën, waaronder dus bijvoorbeeld die

van het postkolonialisme, draagt hier aan bij en laat zien dat absoluut niet alles van deze periode al is ontdekt. Er kan nog op veel nieuwe verschillende manieren worden gekeken naar de Middeleeuwen en er valt nog genoeg over te weten te komen. Dit is iets waar men de komende jaren dan ook hopelijk mee bezig gaat.

Bibliografie

Altshul, Nadia, "Postcolonialism and the study of the Middle Ages", *History compass* 6:2 (2008), 588-606.

Bartlett, Robert,

- *Gerald of Wales 1146-1223* (Oxford, 1982).
- "Rewriting Saints' lives, The case of Gerald of Wales", *Speculum* 58:3 (1983), 598-613.
- *The making of Europe: conquest, colonisation, and cultural change 950-1350* (Princeton, 1993).
- *The natural and the supernatural in the Middle ages* (Cambridge, 2008).

Bhabha, Homi, *The location of culture* (New York, 1994).

Biddick, Kathleen, *The shock of Medievalism* (Durham, 1998).

Brannigan, John, "'A particular vice of that people': Giraldus Cambrensis and the discourse of English colonialism", *Irish studies review* 6:2 (1998), 121-130.

Bruce, Steven en Yearley, Steven, *The Sage dictionary of sociology* (Londen, 2006).

Burke, Peter, *What is cultural history?* (Cambridge, 2008).

Bynum, Caroline Walker, "Wonder", *American Historical Review* 102:1 (1997), 1-17.

Cohen, Jeffrey,

- "Introduction: In medias res", in: red. Jeffrey Cohen, *Hybridity, identity, and monstrosity in medieval Britain: On difficult middles* (New York, 2006).
- "Introduction: Midcolonial", in: red. Jeffrey Jerome Cohen, *The postcolonial middle ages* (New York, 2000), 1-18.

Dimmock, James, F. "Giraldi Cambrensis opera",

<https://archive.org/stream/giraldicambrensi06gira#page/n9/mode/2up>, [Geraadpleegd op 07-01-2018].

Faletta, Michael, *Wales and the Medieval colonial imagination: The matters of Britain in the twelfth century* (London, 2014).

Gaunt, Simon, "Can the Middle Ages be postcolonial?", *Comparative literature* 61:2 (2009), 160-176.

Gerald of Wales,

- *The journey through Wales and The description of Wales*, vertaald: Lewis Thorpe, (Londen, 1978).
- *The history and topography of Ireland*, vertaald: John J. O'Meara, (Dublin, 1982).

Hoare, Sir Richard Colt, "Gerald of Wales, The itinerary of Archbishop Baldwin through Wales", http://www.visionofbritain.org.uk/travellers/Cambrensis_Tour, [Geraadpleegd op 07-01-2018].

- Holsinger, Bruce, "Medieval studies, Postcolonial studies, and the genealogies of critique", *Speculum* 77:4 (2002), 1195-1227.
- Lieberman, Max, *The Medieval March of Wales: The creation and perception of a frontier, 1066-1283* (Cambridge, 2010).
- Nayar, Praymod K., *The Postcolonial studies dictionary* (Oxford, 2015).
- Panxhi, Lindsey Zachary, "Rewriting the werewolf and rehabilitating the Irish in the Topographia Hibernica of Gerald of Wales", *Viator* 46:3 (2015), 21-40.
- Rosenthal, Joel, "The postcolonial middle ages, edited by Jeffrey Jerome cohen", *The history teacher* 35:4 (2002).
- Said, Edward, *Orientalism: Western concepts of the Orient* (Londen, 1978).
- Spiegel, Gabrielle, "Épater les Médiévistes", *History and Theory* 39 :2 (2000), 243-250.
- Warren, Michelle R., "Making contact: Postcolonial perspectives through Geoffrey of Monmouth's *Historia Regum Britannie*", *Arthuriana* 8:4 (1998), 115-134.
- Young, Robert, *Colonial desire: Hybridity in theory, culture and race* (Londen, 1994).